

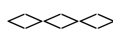
iránt egész az áldozatkészségig terjedő meleg érdeklődés - bőven megvannak nála."

A századeleji túlkapások talán sértőek egyesekre nézve itt és most. Erről a történetírók, a történelemcsinálók tehetnének. A Vörösmarty-verset felmondó, közben hurutos levest fogyasztó ifjú magyarörmény színészcsmetét ez nem érdekkelheti. Őt legfennebb az hozhatja ki sodrából, hogyha magyar anyanyelvét kérdőjelezzik vagy tiltják meg, miközben a falon lógó, sűrű szemöldök alól rámerevedik örmény őse képmása.

Ugyanez vonatkozik a dobrudzsai vagy moldvai, mára román anyanyelvűvé vált örmény sorstársainkra is. Ezért mondom, mondjuk minduntalan: tiszteljük egymásban a gyökereket elsősorban, de semmiképpen se feledkezzünk meg a másik jelenlegi anyanyelvéről és vállalt vagy veleszületett felekezetről sem. Itt cseng föl ismét az Arany János-i sorskérdés: honnan és hová? A „honnan” mostmár, remélem, mindnyájunkban tisztázódott, de a „hová?” még mindig ott lóg a levegőben. Erre és hasonló kérdésekre vagyunk kötelesek mostmár válaszainkat egy irányba terelni. Dr. Herrmann Antal etnográfus az elmúlt század legvégén itt, Szamosújváron megfogalmazott gondolataival próbálom e sorokat zárni és mindnyájunk éberségét, tenniakarását felkelteni: „Hazai örménységünk, ez a nagy nyereség, amelyet mintegy kárpótlásul kaptunk a Gondviseléstől a török pusztítások után.

Közmondássá vált az a röpke szó, hogy az örmény magyarabb a magyarnál. Mit jelent ez? Azt, hogy míg a fajbéli magyar természettől és ösztön szerint magyar, addig az örmény, egyenkint és egyetemesen magyar öntudatosan és meggyőződésből, szabad választásból, hazafias rokonszenvből és a szülőföld iránti kötelességből, kivétel nélkül megmagyarosodván a magyar kultúrának mindenütt hatásos őre, és annyiban is magyarabb a fajbéli magyarnál, hogy soha más népbe bele nem olvad. (...) A magyar kultúrának speciális feladatai közé tartozik, és ez köteles adója az emberi civilizáció iránt, amelyet ez minden kultúrnéptől jogosan és feltétlenül elvár, hogy a haza területének jellemzetes sajátosságait tanulmányozva, értékesítse a maga haladása és az általános tudomány javára. Hazánknak ilyen nevezetes specialitása (és egész Nyugaton csak nálunk) az örménység, amely itt virágzó külön községeket alkotva, nagy nemzetgazdasági és kulturai tényezővé lett. (...) Nem habozom nemzeti érdeknek nevezni azt, hogy az örmények, éppen mint ilyenek, a legjobb magyarok. Ebből önként következik, hogy úgy a magyar nemzetnek, mint önmagunknak érdeke híven ápolni mindazt, ami őket, mint a legjobb magyarokat, örményekké teszi.”

Sebesi Karen Attila

A konferencia a helyi sajtóban

A Kolozsvárott megjelenő, de az egész romániai magyar nyelvterületen terjesztett, **Krónika** című napilap november 17.-i száma **A kettős identitásról** címen közölt előzetes híradást, illetve Ketesdy Beáta készített interjút *Sebesi Karen Attilával*.

"A konferencia előzményét - írja a Krónika - a budapesti Erdélyi Örmény Gyökerek Kulturális Egyesület szervezésében 1997-ben megtartott találkozás jelentette. Az akkori pozitív sajtóvisszhang és a felvetődött kérdések aktualitása előrevetítette egy második, ilyen jellegű találkozás megszervezésének fontosságát is. Az erdélyi magyarörmény civil szervezetek úgy gondolták, az új konferencia helyszíne Szamosújvár, az itteni örmény kisebbség központja lehetne."

A továbbiakban a lap a Sebesi Karen Attilával folytatott beszélgetést idézi:

"- Nagyon sok a vita arról, hogy mit jelentenek a magyarörmény, románörmény fogalmak. Ez a vita abból indult ki, hogy egyesek nem akarják beismerni azt a történelmiényt, hogy az örmény nemzetiségű csoportok két nagy hullámban érkeztek Moldvába és Erdélybe. /.../ A

szamosújvári konferencia jelentőségei közé tartozik az is, hogy aktívabbá próbálja tenni az erdélyi magyarörményeket, hiszen ahogy létezik egy románörmény szövetség, létre lehet hozni egy magyarörmény szervezetet is - jelentette ki Sebesi Karen Attila, az RMDSZ Ügyvezető Elnöksége Művelődési és Egyházügyi Főosztályának alelnöke."

A Krónika ezután így folytatja az előzetes, felvezető tudósítást:

"A konferenciának dr. Jakubinyi György érsek, örmény apostoli kormányzó és Eckstein-Kovács Péter kisebbségvédelmi miniszter a védnöke. Ez a tény hangsúlyozza az esemény egyházi és politikai vonatkozásait is.

- Két kultúra találkozott egy közösségen belül, szerintem ez a lényeg. Én úgy érzem, azt a tudatot kell megerősíteni az emberekben, hogy két különböző világ egyesül bennük. Nagyon bízom abban, hogy ez a konferencia valamiféle biztonsági alapot nyújt majd az erdélyi magyarörmények számára. Remélem, ezen a konferencián hangsúlyozott szerepet kap az örménymagyar identitás meghatározása. A magyarörményeknek nem kell eldönteniük, hogy hová tartoznak, hiszen nagyon jól tudják, de ebben a tudatban meg kell erősíteni őket. És ami ennél is fontosabb, meg kell találni azokat a fejlődési vonalakat, amelyek mentén mások számára is meg tudja határozni önmagát ez a közösség - mondta Sebesi Karen Attila."

A **Szabadság** című napilap, 1999 november 22. hétfői számából:

"A hét végén második alkalommal került sor az *Erdélyi magyarörmények társadalmi szerepe, örmény katolikus egyháza és identitástudata régen és ma* című konferenciára. A találkozót célja az örmény katolikus egyházak, egyházközösségek, kolóniák működésének, kultúrájának áttekintése Erdélyben és Magyarországon. A kétnapos rendezvénysorozat alkalmával kerekasztal megbeszélésekre, tudományos értekezletre került sor. A találkozót megtisztelték jelenlétükkel Eckstein-Kovács Péter kisebbségügyi miniszter, valamint a budapesti Örmény Gyökerek Egyesület képviselői. Az ünneppsorozatot Bálintné Kovács Júlia menedzselte. Szombaton este a Téka Klubban B. Kovács Júlia és Kasza Antal az örmények életét bemutató fotókiállítása nyílt meg. Vasárnap a résztvevők megtekintették Szamosújvár nevezetességeit, megkoszorúzták Szongott Kristóf emléktábláját, és részt vettek az örménykatolikus székesegyházban tartott szentmisén." - írja E.Cs.

Ugyancsak november 22-éről, hétfőről való a **Krónika** beszámolója, amely a szervező intézmények felsorolásával kezdi (részletek):

"...a kolozsvári Armenia Örménymagyarok Baráti Társasága, a szamosújvári Pro Armenia Alapítvány, a budapesti Erdélyi Örmény Gyökerek Kulturális Egyesület és az RMDSZ Ügyvezető Elnökségének Művelődési és Egyházügyi Főosztálya."

A beszámoló a továbbiakban ismét említi, hogy a konferencia fővédnöke dr. Jakubinyi György gyulafehérvári érsek, örmény apostoli kormányzó volt egyházi, és Eckstein-Kovács Péter kisebbségvédelmi miniszter világi részről.

"Sebesi Karen Attila, az RMDSZ Ügyvezető Elnöksége Művelődési és Egyházügyi Főosztályának alelnöke elmondta, a konferencia eredményét legfőképpen abban látja, hogy megfogalmazódott a romániai magyarörmény szövetség megalakulásának szükségessége."

Dr. Issekutz Saroltának, a budapesti EÖGYKE elnökének szavait is idézi a lap, amely szerint az elnök asszony reméli, hogy ha megalakul az erdélyi örmény szervezet, a romániai jogszabályok között akad egy olyan hely, amelynek alapján tagként részt vehetünk munkájukban, de az is jó, ha csak kölcsönös támogatási megállapodást tudunk kötni.

A tanácskozás társszervezője, B. Kovács Júlia sikeresnek ítélte a konferenciát. A beszámoló így végződik: "A rendezvényen megjelent örménymagyar szervezetek és magánszemélyek mind kiemelték annak fontosságát, hogy megalakuljon a regionális érdekeket is szem előtt

tartó közös képviselő, amely az erdélyi örmény kultúrával rendelkező magyarok érdekeit képviselné."

Társaink, Barátaink, Szövetségeseink

Az EÖGYKE Füzetek júniusi számában hírt adtunk már az öt éve újjáalakult szamosújvári Czetz János cserkészcsapatról. Mivel a továbbiakban még szorosabban együtt akarunk dolgozni az AÖMBT (Armenia Örménymagyar Baráti Társaság), a BÖKÖT, a TÉKA és a CZETZ JÁNOS cserkészcsapat - fontosnak érezzük, hogy a Füzetek olvasói minél többet tudjanak róluk - rólunk.

"Az évforduló alkalmával idén július 15. és 28. között szerveztük meg EMLÉKTÁBORUNKAT. Keretmeseként az 1848-49-es forradalom évfordulója, valamint csapatnévadónk személyisége szolgált. (...) Forgószínpadok keretén belül megismerkedhettünk a '48-as forradalom eseményeivel, Czetz János személyiségével, valamint a cserkészanyaggal is, részben elsajátítottuk a székely-magyar rovásírást, amelyre igen nagy szükségünk volt a tábori levelezés biztonságának érdekében. (...)

Táborunk további kedves vendégeinek mondhattuk *Patrubány Miklós* urat, a magyarok világszövetségének alelnökét (*székely örménymagyar; B.K.J. megj.*) és *Jakabffi Tamás* újságírót (*aki Jakabffi Elemér örmény gyökerekkel is gazdag unokája, - B.K.J. megj.*) mindkettőjüket szülői minőségben".

Kasza Tamás megbízott táborvezető beszámolójának felhasználásával tudósított:

B. Kovács Júlia

Híradó

A Budapesti Örmény Kisebbségi Önkormányzatok Társulása (BÖKÖT) felkérésére az EÖGYKE (Erdélyi Örmény Gyökerek Kulturális Egyesület), mint adományozó, 1999-ben **Szongott Kristóf-díjat** alapított. A díjat évente egy alkalommal ítéli oda, egy, legfeljebb két személynek az az öt főből álló Bizottság, amelybe két személyt a Társulás (BÖKÖT), két személyt a Kulturális Egyesület (EÖGYKE) delegál, egyet pedig a javaslatot előterjesztő Budaörsi Örmény Kisebbségi Önkormányzat (BÖKÖ). A díjat élők és holtak kaphatják:

"akik a hazai magyarörménység közösségéért, kultúrájának megmaradásáért, határainkon túl élő közösségeinkért működve elvülhetetlen érdemeket szereztek." (Idézet a Társulási Tanács 3311999(10.09) számú, a díj alapításáról szóló döntéséből.)

Idén december 16-án első ízben kerül átadásra a díj a Fővárosi Örmény Klub évzáró estjén.

Az egyik poszthumusz díj lesz: az 1999-ben elhunyt Páter **Fogolyán Miklós Lukács** gyergyószentmiklósi plébános, Szent Lázár-szigeti mechtarista szerzetes iránti hálát fejezi ki. A másik díjat az idén 92-ik évében járó **Vákár Tibor** építész-képzőművész kapja.

Vákár Tibor úr egyébként idén ősszel Budapestért-díjban részesült.

A Gyergyószentmiklósi Önkormányzat novemberi testületi ülésének határozata alapján december 5-én *Gyergyószentmiklós díszpolgára* címet adományozott **Vákár Tibor** építész-képzőművésznek, a város szülöttének.

A Fővárosi Örmény Klub szokásos, havi összejövetelét november 18-án délután 5-kor tartotta. A találkozón ezúttal vetített-képes előadást hallhattunk *dr. Sibalszky Zoltán* úrtól, aki orientalisztikával foglalkozik és egy törökországi utazás alapján mesélt az északi-északkeleti